

Univerzita Karlova
Fakulta sociálních věd
Institut komunikačních studií a žurnalistiky
Katedra žurnalistiky

Autorka: Adéla Plánková

Konzultant: PhDr. Petr Bednařík, Ph.D.

Bakalářská práce: Mediální obraz dr. Edvarda Beneše v letech 1945 a 1948 v Rudém právu a Svobodném slovu

Autorka si jako téma své bakalářské práce vybrala mediálního obraz dr. Edvarda Beneše. Již v tezích si zvolila pro analýzu Rudé právo a Svobodné slovo jako deníky dvou poválečných politických stran. Ve srovnání s tezemi jsme ovšem při konzultaci provedli redukci počtu sledovaných měsíců. V letech 1945 a 1948 jsme vybrali zásadní zlomové měsíce (1945 – první měsíce po návratu E. Beneše do vlasti, 1948 – nástup komunistů k moci, Benešova abdikace a smrt). Při zpracování se ovšem ukázalo, že možná mohl být zpracován pouze rok 1948, což by bylo pro bakalářskou práci postačující. Autorka se potýkala s problémem obvyklým při studiu starších novin. Měla potíž dostat se ke všem měsícům novin, které pro svoji práci potřebovala. Kdo chce studovat noviny v Národní knihovně, tak dobře zná odpověď, že noviny jsou mikrofilmovány nebo dostávají novou vazbu. Ve výsledku se ale ke všem potřebným měsícům dostala.

V úvodní části práce se zabývá zachycením mediální situace v Československu v letech 1945 – 1948. Vychází zde z publikací Milana Drápaly a Karla Kaplana. Provedla charakteristiku obou sledovaných periodik. Pak následuje dost obsáhlá životopisná kapitola o Edvardu Benešovi. Tady by si žádalo nějaké upřesnění odkaz na Britské listy. Text o Benešovi zde neměl autora a vyšel anonymně? Pak je tu celková otázka k literatuře. Ve srovnání s tezemi došlo k doplnění o Mackenzieho a Orta. Naopak některé tituly z tezí se v samotné práci již neobjevují, i když třeba na Tomana Broda jsem autorku upozorňoval.

Pak již začíná samotná analýza zvolených periodik. Na straně 18 je citace z Táborského, že Beneš nebyl při návratu šťastný, protože se dozvídal o nejrůznějších zločinech poválečné doby. Byl bych u tohoto výroku poněkud obezřetný, protože Táborský psal knihu s časovým odstupem, kdy již věděl, kam vedl nástup komunistů k moci. Je otázka, kolik informací se o poválečných zločinech k prezidentu skutečně dostávalo a o čem tedy věděl či nevěděl. Analýza roku 1945 je stručnější než roku 1948. V roce 1945 noviny publikovaly řadu Benešových projevů, které byly obsahově dost podobné. Autorka si ale v práci vymezila, že nebude dělat hodnocení Benešových projevů, ale bude ji zajímat, jak se zprávy o Benešovi objevovaly v novinách.

Výrazně větší prostor věnovala roku 1948, kdy nejdříve na základě publikací Karla Kaplana a Zbyňka Zemana popisuje situaci, v níž se prezident Beneš v únoru 1948 nacházel. Domnívám se, že autorka přesně vystihuje rozdíly přístupu k Benešovi v obou periodících v daném období. Autorka dokládá způsob, jakým se noviny snažily čtenářům prezentovat Benešovy politické postoje. Při abdikaci by neškodilo více rozebrat způsob, jakým Národní shromáždění děkovalo Benešovi za jeho zásluhy. Taky by mohl být blíže popsán Benešův blahopřejný dopis Gottwaldovi.

V poslední části se autorka zabývá smrtí Edvarda Beneše a ukazuje způsob prezentace Benešova pohřbu. Píše o tom, jak se v novinách objevovaly texty, v níž noviny varovaly občany před činností reakčního podzemí. Domnívám se, že čtenář by mohl dostat více informací o textech, které se v této souvislosti objevily v Rudém právu, aby bylo jasné, jak

komunisté reakční nebezpečí charakterizovali. V závěru autorka charakterizuje hlavní rozdíly mezi Benešovým mediálním obrazem v Rudém právu a ve Svobodném slovu. Prezentuje tabulku, která ukazuje počty článků o prezidentu Benešovi ve vymezeném období v obou denících.

Domnívám se, že autorce se v bakalářské práci podařilo zachytit způsob, jakým prezentovaly Rudé právo a Svobodné slovo prezidenta Beneše v letech 1945 a 1948. Ukázala hlavní rozdíly. Práce je dobře zpracována i po formální stránce. Navrhuji hodnotit bakalářskou práci Adély Plánkové výborně – velmi dobře.

V Praze 9. června 2006

PhDr. Petr Bednařík, Ph.D.